

УДК 616.1/4:378

КОНЦЕПЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ПОЛОЖЕНЬ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ З ПОЗИЦІЇ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ

А.Є. Поляков, Л.І. Ковальчук, О.М. Муравська, Т.М. Прокопова

Одеський державний медичний університет

CONCEPTION OF THE EVIDENCE-BASED MEDICINE TEACHING FROM A POSITION OF THE DOCTORS' CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT

A.Ye. Polyakov, L.I. Kovalchuk, O.M. Myravska, T.M. Prokopova

Odessa State Medical University

Представлені досвід викладання принципів доказової медицини, особливості практично-орієнтованого навчання студентів та лікарів, форми безперервного професійного навчання лікарів. Визначені актуальні напрями та методи педагогічних інновацій.

The article presents the experience of the evidence-based medicine teaching, peculiarities of the practically-oriented education of the students and doctors, forms of the continuous doctors' professional education. The important tendencies and methods of the educational innovations are determined.

Вступ. Головною метою вищих медичних навчальних закладів на сьогодні є формування сучасного спеціаліста охорони здоров'я. Майбутній лікар повинен володіти технологією пошуку, узагальнення та застосування медичної інформації, вміння чітко формулювати клінічне питання, здійснювати пошук відповіді на нього у спеціальній літературі, критично осмислювати факти та можливість їхнього використання. Такі критерії є складовою визначення доказової медицини – стратегічного напрямку еволюції сучасної світової медицини.

Відомо, що доказова медицина (ДМ) – це розділ медицини, оснований на доказах, що припускають пошук, порівняння, узагальнення та широке розповсюдження отриманих доказів для використання в інтересах хворого. Таким чином, ДМ є новим шляхом до технологій обстеження хворого, аналізу, узагальнення та трактування медичної інформації. Впровадження принципів ДМ в практику охорони здоров'я передбачає оптимізацію якості медичної допомоги з точки зору безпеки, ефективності, вартості. У вузькому значенні задача ДМ – перетворити результати наукових досліджень в конкретні клінічні рекомендації для лікарів. Принципи ДМ потрібні кожному лікарю, який з огляду на свою професію повинен критично осмислювати та інтерпретувати і результати влас-

них спостережень, і дані спеціальної літератури для ефективного використання їх у своїй практиці [1, 2].

Основна частина. Внутрішні хвороби є однією з базових дисциплін, які закладають фундамент професійних вмінь, навичок та основ клінічного мислення майбутніх лікарів. Основною метою, якій підпорядкований процес навчання на нашій кафедрі, є формування інтересу у випускників до спеціальності лікаря, розширення їхнього клінічного мислення, наближення до розуміння й правильної оцінки стану здоров'я кожного конкретного пацієнта, вміння користуватися результатами наукових досліджень в практичній діяльності, тому принципи ДМ повинні лежати в основі нашої педагогічної діяльності.

Засвоєння принципів ДМ на нашій кафедрі відбувається насамперед шляхом ознайомлення студентів із сучасними принципами лікування захворювання, ефективність яких доведена у широкомасштабних дослідженнях. Дуже важливим аспектом є формування у студентів навичок роботи з сучасними джерелами інформації, та розуміння необхідності користуватися новітніми досягненнями медичної науки у своїй практичній діяльності.

Якість освіти особливо вирізняється ступенем відповідності теоретичних знань та вмінь їх практичному використанню, тому важливу роль на занятті

відведено формуванню професійних вмінь. Найкращим методом опанування професійними практичними навичками ми вважаємо роботу студентів з хворими в профільних відділеннях клінічних баз кафедр. Індивідуальна робота викладача з кожним студентом здійснюється при ретельному аналізі письмового висновку студента про хворобу на базі зведення ведучого синдрому захворювання, аналізу плану обстеження хворого та визначення принципів лікування відповідно до сучасних клінічних рекомендацій. Для успішного вирішення цих завдань ми проводимо теоретичний розбір кожного тематичного хворого на практичному занятті у вигляді дискусії з участю усієї групи.

Згідно з сучасним підходом до медичної практики, клінічні рекомендації повинні ґрунтуватися на результатах наукових досліджень, спеціально проведених для оцінки кінцевих результатів лікування. Тому дуже важливим завданням викладача є виховання у студентів розуміння того, що найважливішим, а, може, й пріоритетним завданням лікарської практики є вирішення питань щодо поліпшення життєвого прогнозу, запобігання розвитку ускладнень, що загрожують життю.

Об'єднання індивідуального досвіду лікаря з результатами кращих наукових досліджень щодо оцінки ефективності медичної практики дає можливість не тільки досягати успіху в клінічній практиці, а й раціонально використовувати завжди обмежені ресур-

си охорони здоров'я за рахунок відмови від застосування технологій з недоведеною ефективністю [3]. У світлі цього положення важливим питанням є безперервний професійний розвиток лікарів, тому наша кафедра активно співпрацює з факультетом післядипломної підготовки Одеського державного медичного університету. Спільно з Одеським обласним кардіологічним диспансером викладачі кафедри читають лекції на курсах первинної спеціалізації та підвищення кваліфікації для лікарів-кардіологів. Основна увага в процесі викладання приділяється новим технологіям збирання, аналізу, синтезу та використанню медичної інформації, що дає змогу приймати обґрунтовані клінічні рішення.

Одним з напрямків роботи нашої кафедри по розповсюдженню принципів ДМ у практичній лікарській діяльності є проведення щорічних південноукраїнських науково-практичних конференцій, на яких сучасні клінічні рекомендації висвітлюють відомі фахівці медичної галузі. В конференціях беруть участь студенти нашої кафедри, викладачі, а також практичні лікарі з різних областей України.

Висновки: 1. Одним з важливих результатів викладання принципів ДМ є формування мислення студентів та лікарів, яке базується, насамперед, на результатах доказів, а не традицій.

2. Безперервний професійний розвиток є необхідною складовою розповсюдження принципів ДМ у практичній лікарській діяльності.

Література

1. Впровадження принципів доказової медицини на факультеті післядипломної освіти / Є.М. Стародуб, О.М. Масик, О.Є. Самогальська та ін. // Медична освіта. – 2006. – № 1. – С. 64-66.
2. Уваренко А.Р. Доказова медицина у спектрі наукової

медичної інформації та галузевої інноваційної політики / – Житомир: Полісся, 2005. – 188 с.

3. Гирина О.Н., Новикова Е.Н. Доказательная медицина в общей врачебной практике // Мед. всевіт. – 2003. – Т. 3, № 2. – С. 142-144.